

8-9 वर्ष | आठवडा 04

भूगोल - भारत संकल्पना

1. भारत आणि मी

2. भारताबद्दल

3. भारतीय स्वातंत्र्यसैनिक - शब्द शोध

4. भारत आणि राज्य चिन्ह

5. भारत - चिन्हे

6. भारत - चलन

7. भारत - ऐतिहासिक टाइमलाइन

8. भारत - पोशाख

9. भारत - सण

10. भारत - व्यक्तिमत्त्वे

11. भारत - क्रीडा आणि क्रीडा व्यक्ती

12. भारत - स्मारके

13. भारत - वन्यजीव

14. भारत - भूगोल

15. जुळवा - चित्रांना शब्द

16. अपूर्ण पूर्ण करा - राज्ये

17. जुळवा - तथ्ये

18. प्रार्थनास्थळे - लिहा!

19. भरा!

20. जुळवा

भारत आणि मी

चला भारताबद्दल जाणून घेऊया

माझ्या देशाचे नाव _____ आहे.

भारताच्या राष्ट्रपतीचे नाव _____ आहे.

भारताच्या प्रधान मंत्रांचे नाव _____

आहे.

भारतामध्ये एकूण _____ राज्य व केंद्रशासित प्रदेश आहेत.

_____ भारताची राजधानी आहे.

मी _____ राज्यात राहतो/ते.

भारताच्या झेंड्याचे चित्र काढा.

भारताचे राष्ट्र चिन्ह काढा.

भारतातील सर्वात लांब नदीचे नाव _____

भारताचा राष्ट्रीय प्राणी _____ आहे

भारताचा राष्ट्रीय पक्षी _____ आहे

तुम्हाला राष्ट्रगीत म्हणता येते का? _____

तुम्हाला राष्ट्रीय गाणे म्हणता येते

का? _____

माझी अधिकृत भाषा _____ आहे.

आम्ही आमचा स्वातंत्र्यदिन _____

ह्या दिवशी साजरा करतो.

आम्ही आमचा प्रजासत्ताक दिन _____

ह्या दिवशी साजरा करतो.

_____ हे भारताचे चलन आहे.

भारताच्या शेजारी _____ हे देश

आहेत.

भारत कुठल्या खंडाचा भाग आहे? _____

भारतीय चलनाचे चित्र काढा

भारता बद्दल माहिती

- भारतातील सर्वोच्च शिखर कोणते?
- भारतातील मुख्य पर्वतरांगा कोणत्या?
- भारतातील मुख्य नद्या कोणत्या?
- भारतातील सर्वात लांब नदी कोणती?
- भारतातील सर्वात रुंद नदी कोणती?
- दिल्ली च्या विमानतळाचे नाव काय?
- भारतातील सर्वात उंच धबधब्याचे नाव सांगा.
- भारताचे मुख्य महासागर कोणते?
- भारताचे मुख्य समुद्र कोणते?
- भारताच्या मुख्य चौपाट्या कोणत्या?
- कोणत्या शहराला पिंक सिटी असेही म्हटले जाते?
- भारतातील कोणते स्मारक जगातल्या ७ अद्भुत चमत्कारांपैकी एक आहे?
- "वंदे मातरम" कुणी लिहिले?
- भारतातील सर्वात प्राचीन स्मारक कोणते?

तामिळनाडू

भारतातील राज्याची सविस्तर माहिती जाणून घ्या - जे मंदिरांसाठी प्रसिद्ध आहे.

M	M	S	A	D	B	H	R	T	N	Y	A	M
O	N	L	A	G	N	E	B	F	O	Y	A	B
M	L	I	R	G	I	N	E	M	T	E	Y	H
J	C	A	I	C	V	B	L	H	I	S	E	A
T	A	C	R	S	B	M	P	A	U	J		R
A	H	B	I	C	E	W	M	Y	R	K	I	A
H	I	H	G	B	K	R	E	N	F	L	R	T
G	U	M	L	N	A	T	T	T	K	M	E	A
N	R	T	I	A	N	N	E	H	C	E	V	N
R	F	E	N	M	A	Y	R	A	A	R	A	A
T	K	S	K	L	M	U	O	R	J	I	K	T
S	C	A	L	P	O	H	H	H	I	K	A	Y
E	A	O	P	W	E	J	S	B	R	E	V	A
W	J	C	A	A	Y	I	A	R	U	D	A	M

उभे, आडवे, तिरपे, सरळ व उलटे शब्द शोधा.

- 1 Chennai
- 2 Bay of Bengal
- 3 Nilgiri (पर्वत)
- 4 Shore temple
- 5 Yeoman
- 6 Jackfruit
- 7 Western ghat
- 8 Madurai
- 9 Bharatanatyam
- 10 Kaveri

राज्य प्राणी
 राज्य पक्षी
 राज्याचे वैशिष्ट्य
 मुख्य शहरे
 नामांकित व्यक्ती
 लागून असलेल्या सीमा व राज्य
 राज्यपाल
 मुख्य मंत्री
 राज्यगीत
 एकूण जिल्हांची संख्या

रेखांश

अक्षांश

राज्याचा नकाशा

संदर्भ पत्रिकेतून नकाशा कापून येथे चिकटवा. नकाश्यावर राज्याचे नाव व राजधानी शोधून नाव लिहा.

राज्याचे चिन्ह

संदर्भ पत्रिकेतून राज्य चिन्ह कापून येथे चिकटवा.

भारत, राज्य व केंद्रशासित प्रदेशांचे प्रतीक

खालील चित्रे कापून तुम्ही त्यांना बाकी क्रियापत्रकांमध्ये वापरू शकता.

 सत्यमेव जयते	भारताचे प्रतीक
	बिहार चे प्रतीक
	हरियाणा चे प्रतीक
	केरळ चे प्रतीक
	शिलाँग चे प्रतीक
	पंजाब चे प्रतीक
	तेलंगणा चे प्रतीक
	पश्चिम बंगाल चे प्रतीक

	आंध्र प्रदेश चे प्रतीक
	छत्तीसगढ चे प्रतीक
	हिमाचल प्रदेश चे प्रतीक
	मध्य प्रदेश चे प्रतीक
	मिझोराम चे प्रतीक
	राजस्थान चे प्रतीक
	झिपूरा मरकरार त्रिपुरा चे प्रतीक
	दिल्ली चे प्रतीक

	अरुणाचल प्रदेश चे प्रतीक
	गोव्याचे प्रतीक
	झारखंड चे प्रतीक
	महाराष्ट्र चे प्रतीक
	नागालँड चे प्रतीक
	सिक्कीम चे प्रतीक
	उत्तर प्रदेश चे प्रतीक
	जम्मू व काश्मीर चे प्रतीक

 অসম চৰকাৰ GOVERNMENT OF ASSAM	आसाम चे प्रतीक
 સત્યમેવ જયતે ગુજરાત સરકાર Government of Gujarat	गुजरात चे प्रतीक
	कर्नाटक चे प्रतीक
	मणिपूर चे प्रतीक
	उडीसा चे प्रतीक
	तामिळनाडू चे प्रतीक
 उत्तराखण्ड राज्य	उत्तराखंड चे प्रतीक
	चंदिगढ चे प्रतीक

भारत: चलन

खाली दिलेल्या भारतीय चलनांच्या मागे लपलेली स्मारके ओळखा आणि खाली दिलेल्या जागेत लिहा. तुम्ही सुरु करण्यापूर्वी पैसे वापरण्यासाठी तुमच्या पालकांची परवानगी घ्या.

स्मारके

हंपी, कर्नाटकचा दगडी रथ

सांची स्तूप, मध्य प्रदेश

लाल किल्ला, दिल्ली

राणी की वाव, गुजरात

एलोरा लेणी, औरंगाबाद

सूर्य मंदिर, कोणार्क

भारत: भूगोल

राज्यांची नावे त्यांच्या राजधानीसह लिहा. आपण राज्यांना रंग देखील देऊ शकता.

रशिया: सामान्य तथ्ये

रशियन नवीन वर्षाच्या प्रश्नांसाठी खाली दिलेल्या डब्यामधून योग्य शब्द निवडा.

1. रशियन लोकांसाठी नवीन वर्ष आल्याचे चिन्ह काय आहे?

2. सोव्हिएत नवीन वर्षाचा एक चित्रपट आहे जो अजूनही अविश्वसनीयपणे लोकप्रिय आहे. तो कोणता आहे?

3. मध्यरात्रीच्या 5 मिनिटे आधी रशियन लोक टीव्हीवर काय बघतात?

4. शाळांमध्ये नवीन वर्ष साजरे करण्यासाठी पोशाख आवश्यक असतो, जवळजवळ हिवाळ्यातील हॅलोविन पार्टीप्रमाणे. सर्वात लोकप्रिय पोशाख काय आहे याचा अंदाज लावा?

5. रशियन लोक त्यांच्या सांताला कसे म्हणतात?

6. रशियन सांताचा मुख्य मदतनीस कोण आहे?

7. या पदार्थाशिवाय एकही रशियन नवीन वर्षाचा टेबल कल्पनीय नाही. तो पदार्थ कोणता आहे?

8. रशियन 14 जानेवारीला काय साजरे करतात?

सूचनक शब्द

जुने नवीन वर्ष - 'हेरिंग अंडर फर' सॅलड - 'आयर्नी ऑफ फेट' - त्याची नात -
डेड मोरोझ - एक स्नोफ्लेक - राष्ट्रपतीचे भाषण - क्रेमलिनचे घड्याळ वाजले

भारत: पोशाख

वेगवेगळ्या भारतीय पोशाखांबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी शब्दांची उकल करू या

	विस्कळीत शब्द	उकललेले शब्द
1	mnumud rneyahutm	
2	agiinr	
3	osihtd	
4	tupat apaadvi	
5	darharuci	
6	vna vria	
7	nerhpa	
8	prnua	
9	seaers	

भारत: सण

खालील प्रश्न वाचा आणि बरोबर की चूक लिहा.

	बरोबर	चूक
1 जन्माष्टमी हा भगवान श्रीकृष्णाच्या जन्माचा उत्सव साजरा करणारा सण आहे.	☐	☐
2 उगादी हा खासी जमातीचा पाच दिवसांचा आभार मानण्याचा सण आहे.	☐	☐
3 पोंगल हा तमिळनाडूमध्ये जानेवारी महिन्यात साजरा केला जाणारा चार दिवसांचा सण आहे.	☐	☐
4 ओणम हा पश्चिम बंगालमध्ये दहा दिवसांचा साजरा केला जाणारा कापणी उत्सव आहे.	☐	☐
5 झारखंडमध्ये साजऱ्या होणाऱ्या आदिवासी सणांपैकी हल पुन्ह्या हा एक सण आहे.	☐	☐
6 छत्तीसगडमध्ये मंडी शिवरात्रीची जत्रा शिवरात्रीच्या दिवशी सुरू होते.	☐	☐
7 "ब्रह्माचा उत्सव" हा 10 दिवसांचा उत्सव आहे जो नेहमी ऑक्टोबरमध्ये होतो.	☐	☐
8 प्रकाशाचा सण भारताच्या काही भागातच साजरा केला जातो.	☐	☐
9 बैसाखी हा पंजाबमधील शेतकरी समुदायाचा सुगीचा सण आहे.	☐	☐
10 ख्रिसमस हा पारंपारिकपणे येशूचा जन्म साजरा करणारा ख्रिश्चन सण होता.	☐	☐

भारत: व्यक्तिमत्त्वे

चला ग्रिडमध्ये विविध भारतीय व्यक्तिमत्त्वांची नावे शोधूया. ते आडवे, उभे, वर किंवा तिरपे लपलेले असू शकतात.

b	c	j	h	t	j	p	b	t	k	a	t	g	m
s	s	o	r	s	a	r	o	j	i	n	i	t	b
a	f	r	a	t	a	g	o	r	e	l	t	h	f
v	p	y	e	g	j	r	t	t	s	g	a	p	r
g	l	l	s	e	p	s	a	e	n	t	n	k	s
u	g	o	m	l	a	j	e	u	k	o	i	y	w
r	v	s	k	h	i	n	v	h	n	a	l	i	c
u	n	k	s	g	a	n	d	h	i	t	y	n	w
d	v	k	k	d	i	c	d	i	m	f	e	c	v
e	e	a	t	e	g	c	a	i	v	h	r	n	w
v	e	c	l	y	g	v	y	g	r	y	s	a	e
a	b	r	r	g	i	g	d	u	a	a	u	v	y
g	f	u	u	j	g	c	f	f	n	m	p	r	j
t	j	h	k	d	y	i	g	k	a	n	e	l	i

व्यक्तिमत्त्वे			
Gandhi(गांधी)	Nehru(नेहरू)	Gurudev(गुरुदेव)	
Shastri(शास्त्री)	Indira(इंदिरा)	Patel(पटेल)	
Sarojini(सरोजिनी)	Tagore(टागोर)	Netaji(नेताजी)	
<table border="1"><tr><td>Tilak(टिळक)</td></tr></table>			Tilak(टिळक)
Tilak(टिळक)			

भारत: खेळ आणि खेळाडू

खाली दिलेल्या चित्रात दाखवलेल्या खेळात खेळणाऱ्या एका खेळाडूचे नाव तुम्ही लिहू शकता का?

शरथ कमल
यमनाम चानू

खेळाडू चे नाव
गरिमा चौधरी
विश्वनाथन आनंद

ध्यानचंद
पंकज अडवाणी

भारत: स्मारके

ठिपके असलेल्या रेषा कापून चार्ट पेपर/कार्डबोर्डवर चिपकवा आणि या स्मारकांबद्दल एक छोटी टीप लिहा.

सुवर्ण मंदिर, अमृतसर

ताजमहाल, आग्रा

म्हैसूर पॅलेस, म्हैसूर

गेटवे ऑफ इंडिया, मुंबई

लाल किल्ला, नवी दिल्ली

हवा महल, जयपूर

भारत: वन्यजीवन

प्राणी शोधा आणि खाली दिलेले सूचनक शब्द वापरून त्यांची नावे डब्यामध्ये लिहा

1 मी डेझल नावाच्या गुपमध्ये राहतो. माझ्या अंगावर पट्टे आहेत. मी लांबचा प्रवास करू शकतो. मी कोण आहे?

2 मी जमिनीवरील सर्वात मोठा सस्तन प्राणी आहे. मी गवत आणि वाळलेले गवत खातो आणि बहुतेक ठिकाणी माझी त्वचा 2.5 सेमी जाड आहे. मी कोण आहे?

3 मी एक निशाचर प्राणी आहे, वजन 300 किलोग्रॅम पर्यंत आहे. मी मांजर कुटुंबातील आहे. मी केशरी आणि काळा रंगाचा आहे. मी कोण आहे?

4 मी लांब आणि विषारी मांसाहारी आहे. मला पापण्या नाहीत आणि जीभ काटेरी आहे. मी कोण आहे?

5 माझ्या तोंडातून उष्णता सोडण्यासाठी मी माझे जबडे उघडे ठेवतो. मी हिरव्या रंगाचा आहे. मी कोण आहे?

6 मी एका दुमजली इमारतीइतका उंच आहे. मी पाने खातो. मी पिवळा आणि तपकिरी रंगाचा आहे. मी कोण आहे?

7 मी अभिमान नावाच्या गुपमध्ये राहतो. माझी गर्जना ८ कि.मी.पर्यंत ऐकू येते. मी दिवसातून २० तासांपर्यंत झोपू शकतो. मी कोण आहे?

8 मी सर्वात मोठ्या उडणाऱ्या पक्ष्यांपैकी एक आहे. मी जेव्हा नाचतो तेव्हा लोक माझं कौतुक करतात. फक्त नरांना रंगीबेरंगी पिसे असतात. मी कोण आहे?

सूचनक शब्द			
हत्ती	सिंह	मोर	वाघ
साप	झेब्रा	जिराफ	मगर

यूएसए : राष्ट्रीय ओळख

तुम्ही तुमच्या राष्ट्राची ओळख कशी कराल? आपण कधी विचार केला आहे का की सगळ्यांपैकी एक विशेष म्हणून आपल्या देशाचे प्रतिनिधित्व काय करते? बहुतेक प्रकरणांमध्ये ही राष्ट्रीय चिन्हे, ध्वज किंवा चलन असतात जे एखाद्या विशिष्ट राष्ट्राची ओळख पटवतात. आपण आज अमेरिकेच्या काही लोकप्रिय राष्ट्रीय चिन्हांबद्दल बोलूया. खालील प्रश्नांसाठी चित्रांच्या मदतीने योग्य पर्यायांचा अंदाज लावा आणि आपल्या मोठांच्या मदतीने आणखी काही सूचीबद्ध करण्याचा प्रयत्न करा.

1. यू.एस.ए.चा राष्ट्रीय पक्षी काय आहे?

- a. बाल्ड गरुड
- b. नाईटिंगेल
- c. पोपट
- d. ससाणा

2. यू.एस.ए.चे पुष्पचिन्ह काय आहे?

- a. सूर्यफूल
- b. लाल गुलाब
- c. डॅफोडिल
- d. कमळ

3. यू.एस.ए.चे राष्ट्रीय झाड काय आहे?

- a. ऑलिव्हचे झाड
- b. आंब्याचे झाड
- c. ताडाचे झाड
- d. ओक झाड

योग्य जोड्या लावा

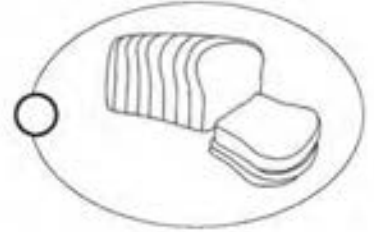

खालील स्तंभ जुळवा:

ओणम

ब्रेड

ग्लोब

वाळवंट चे जहाज

जगाचा नकाशा

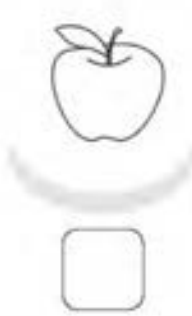
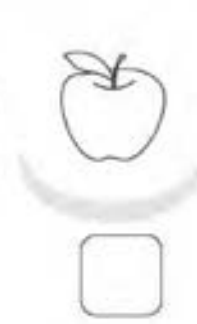
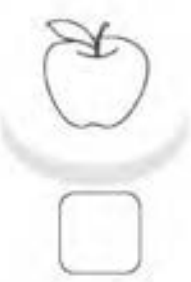
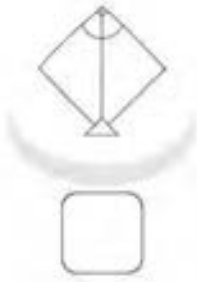
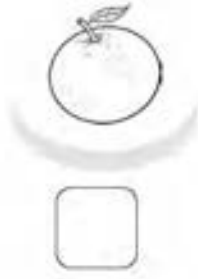

अपूर्ण पुर्ण करा

आपल्या देशातील राज्यांची नावे मिळविण्यासाठी प्रत्येक चित्राचे पहिले अक्षर लिहा.

जोड्या लावा

आपल्या देशाबद्दलची तथ्य जुळवा.

देशाचे नाव
राजधानी
राष्ट्रीय खेळ
चलन
पंतप्रधानांचे नाव
राष्ट्रीय झाड
राष्ट्रीय पुष्प
बेटे
वाळवंट
राष्ट्रगीत

कमळ
अंदमान आणि लक्षद्वीप
रुपये
थार वाळवंट
जण गण मन
हॉकी
भारत
वटवृक्ष
दिल्ली
नरेंद्र मोदी

लिहा

चूक/बरोबर लिहा आणि उपासनास्थळांना लेबल द्या:

1. शिख मंदिरात प्रार्थना करतात. _____
2. आपल्या देशात लोक 18 पेक्षा अधिक भिन्न भाषा बोलतात. _____
3. राज्य सरकारची कार्यालये लखनौमध्ये आहेत. _____
4. तेथे 29 राज्ये आणि 7 केंद्रशासित प्रदेश आहेत. _____
5. खेड्यातील बरेच लोक पारंपारिक कपडे घालतात. _____

1.

2.

3.

4.

भरा!

मदत पेटी मधील शब्दांसह रिक्त स्थान पुर्ण करा .

मदत पेटी

हिमालयातील पर्वत 3,848 नद्या तंजावर सर हेन्नी ब्रॅनफोर्ड

1. तामिळनाडूमधील _____ जिल्हा कावेरी नदीने सुपीक बनविला आहे.
2. नद्यांचा आणि हिमनदांपासून _____ उद्भवलेला.
3. गंगा _____ आतून सुरु होते.
4. मान्सूनचा पहिला अंदाज _____ मध्ये जारी करण्यात आला होता.
5. ब्रह्मपुत्र नदी सुमारे _____ किमी लांबीची आहे.

पुढील जोड्या लावा :-

1. शीख	अग्नी मंदिर
2. पारशी	मंदिरे
3. जैन	चर्च
4. ख्रिस्ती	सभास्थान
5. ज्यू	गुरुद्वार

जोड्या लावा

चूक कि बरोबर लिहा. तसेच चुकीच्या विधानासाठी योग्य विधान लिहा.

1. कृष्णा नदी तालकैवेरीपासून सुरू होते. _____
_____

2. गोदावरी नदी हिमवर्षाव असलेली नदी आहे. _____
_____

3. भारतात चार मुख्य ऋतू आहेत. _____
_____

4. उत्तर भारतातील नद्यांना पाऊस पडतो. _____
_____

5. पंजाब शब्दाचा अर्थ पाच नद्यांची भूमी आहे. _____
_____

उकल करा आणि उत्तर द्या:

1. तीन नद्यांना जोडणाऱ्यास म्हणतात. (NITRVEI GANSAM)

2. बर्फाचा हळूहळू फिरणारा वस्तुमान (RLACIGE)

3. जमीन एक क्षेत्र, त्रिकोणाच्या आकाराचे. (ELDAT)

4. मध्य भारतातील प्रमुख नद्या. (ADAMRAN)